

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

शास्त्रीसेतुः - चतुर्थपत्रम् (फलितज्यौतिषम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2021-22

पत्रम् - .....विषयः - .....

अध्येतुः नाम - .....पञ्जीकरणसंख्या - .....

अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....

अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम - .....

मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः - 100	प्राप्ताङ्काः -

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् - .....

दिनाङ्कः - .....

शास्त्रिसेतु - चतुर्थपत्रम् (फलितज्यौतिषम्)

विषयः - (अ) भास्करीयबीजगणितम् - 50 अङ्काः। (ब) जन्मपत्रदीपकः - 50 अङ्काः।

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः-क

अङ्काः - 20 × 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five (25) questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. जन्मपत्रदीपकस्य मङ्गलाचरणे कस्य देवस्य स्तुतिः अस्ति ?
2. ग्रहेषु कोणः कः ?
3. 'कौर्पिः' कस्य भावस्य अपरं संज्ञा ?
4. चालनफलसाधनसूत्रं किम् ?
5. 'भूनेत्रवेदोनशकस्य' अस्य कोऽर्थः ?
6. दिनमानात् दिनार्द्धज्ञानं कथं भवति ?
7. सिंहस्य लङ्कोदयमानं किम् ?
8. 'अजमुखस्थिते' इति शब्दस्य कोऽर्थः ?
9. किं नाम वेलान्तरम् ?
10. 'हेम्ना' इति कस्य ग्रहस्य पर्यायः ?
11. शनिदशायाम् अन्तर्दशाक्रमः कः ?
12. होरालग्नसाधने सूत्रं किम् ?
13. राशेः कतमो भागः सप्तमांशः ?
14. ऋणद्वादशकं ऋणेन त्रिकेण संगुण्य गुणनफलं किम् ?
15. 'लघुः' इत्यनेन किं ज्ञायते ?
16. करणीगुणनसूत्रं किम् ?
17. धनरूपसप्तकस्य वर्गफलं किम् ?
18. बीजगणिते 'मूलम्' इति शब्देन किम् अवगम्यते ?
19. जन्मपत्रदीपकस्य कर्ता कः ?

20. किं नाम अव्यक्तम् ?
21. 'भागद्वारः' इत्यस्य कोऽर्थः ?
22. अनुराधानक्षत्रे के वर्णाः समायान्ति ?
23. देशान्तरनाम किम् ?
24. एकस्मिन् नक्षत्रे कति चरणानि सन्ति ?
25. क्षयसंज्ञकनक्षत्रस्य किं लक्षणम् ?

खण्डः ख

अङ्काः - 05 × 08 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : **This section contains eight (08) questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.**

1. ग्रहस्पष्टीकरणश्लोकं विलिख्य श्लोकस्याशयं विशदीकुरुत।
2. सप्तन्धिद्वादशभावसाधनक्रमः विव्रियताम्।
3. ग्रहाणां शयनाद्यवस्थाश्लोकं विलिख्य व्याख्या कार्या।
4. ग्रन्थानुसारम् अयनांशस्य साधनं कुरुत।
5. अव्यक्तवर्गमूलं सोदाहरणं वर्णयत।
6. ग्रन्थदिशा धनार्णसंकलनस्य सूत्रं व्याख्यात।
7. सङ्कलनव्यवकलनयोः करणसूत्रं वृत्तद्वयं लिख्यताम्।
8. बीजगणितस्य मङ्गलश्लोकं विलिख्य तस्याशयं प्रकटीकुरुत।

खण्डः ग

अङ्काः - 02 × 10 = 20

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : **This section contains four (04) questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.**

1. द्वादशभावानां संज्ञा विलिख्य ताभ्यः विचार्यमाणान् विषयान् प्रतिपादयत।
2. ग्रहाणां पञ्चधामैत्री-विषयमधिकृत्य निबन्धो लेख्यः।
3. आयुर्दायविषयमाश्रित्य निबन्धो लेख्यः।
4. साधितस्य करणीमूलस्य साधुत्वपरीक्षणश्लोकं विलिख्य तस्याशयं विशदीकुरुत।

